

AUTOR DRUGE DRAMSKE PREMIJERE NA DUBROVAČKIM LJETNIM IGRAMA

piše Bojana Radović

P

alaca Sponza, Collegium Ragusinum, Škola Centar, Ispod Minčete, Buža, sjeverni ulaz u Grad – to su lokacije na kojima će 13. kolovoza, na Dubrovačkim ljetnim igrama, premijerno biti izvedena drama "Otac hrabrost", redatelja i autora Borisa Bakala, čovjeka kojeg teatarska, ali i šira javnost, ponajprije doživljava kao osnivača i pokretačku snagu Baccaca sjenki.

Nije stoga ni čudno da Bakal kaže: "Bit će to zapravo pet predstava u jednoj", a kako je veliki dio njegova glumačkog ansambla vrlo mlad, kroz smijeh dodaje da je on ovdje zaista "pravi tata", onaj koji se brine da svi podnesu ozbiljan i dugotrajan rad na visokim i iscrpljujućim ljetnim temperaturama u Dubrovniku, ali i kasno noću prošeta po kafićima i provjeri, kako sam kaže: "Jesu li djeca tamo gdje bi trebala biti – u krevetima".

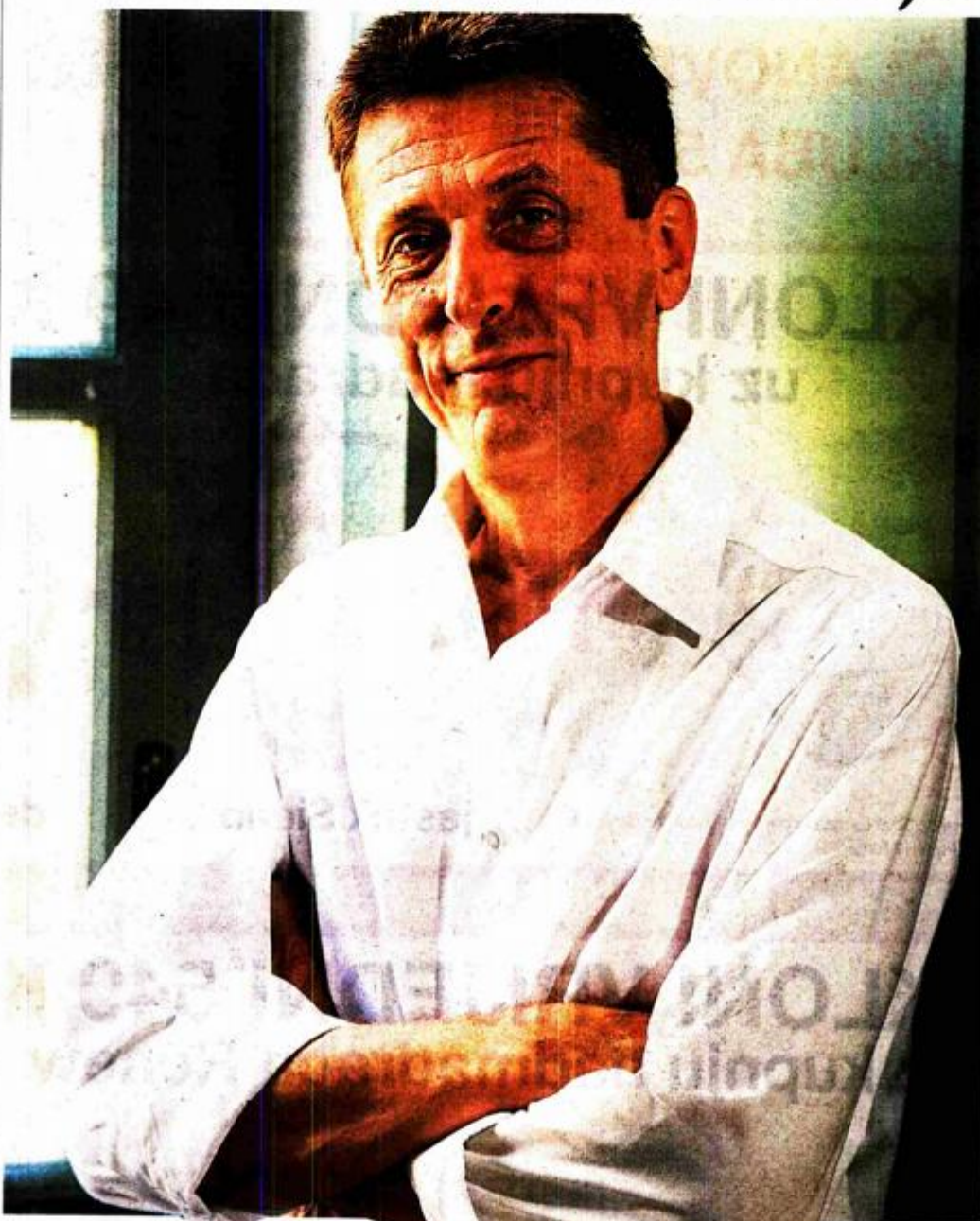
Preživljavanje pod svaku cijenu

"Otac hrabrost", druga dramska premijera na 64. Dubrovačkim ljetnim igrama, na tragu je Brechtova teksta i njegovih političko-kazališnih namjera. Bakal objašnjava kako se njegova interdisciplinarna predstava bavi hrabrošću, odgovornošću i preživljavanjem pod svaku cijenu. Mapa predstave je stara gradska jezgra Dubrovnika, čime idealno korespondira s ovogodišnjim logom Igara smještenim u ljudsko srce, a koje poručuje: srce umjetnosti u zidinama od kamena. Vrijeme predstave je sadašnje, kao hipertekst dubrovačke svestremenosti. Ona nastaje u nekoliko paralelnih slika, epizoda, na više mjesta u gradu, povezanih potragom za urbanom metapričom. No, Bakal bježi od dijagnoza i kaže da "Otac hrabrost" nije dijagnoza sadašnjosti Dubrovnika, niti to želi biti, jer namjera je predstave stvaranje poetske sadašnjosti i promišljanje budućnosti. Stoga je ova premijera i smještena idealno u program Igara, nakon što je publika vidjela "Allons enfants" Bobe Jelčića i Nataše Rajković, ali i cijenjene klasike – obnovljeni "Ekvinočij" u režiji Joška Juvančića, te sada već legendarnu "Katu Kapuralicu" u režiji Darija Harjačeka koja se na Igre vraća treće ljezo zaredom. A kada ga pitam kako uspijeva preživjeti i raditi u tom sprženom paklu u kojem dan u pet sati ujutro počinje na 33 Celzijeva stupnja, a on predstavi priprema doslovno na ulici, on odgovara:

– Ovdje sam samo zbog toga. Dubrovnik strašno volim, ali u nekim drugim sezonama. Čak i kada ljeti dodem na neku drugu predstavu, prije sam na Šipanu nego ovdje. No, svi smo se dobro pripremili za vrućine, ponekad imamo probe u sedam ujutro pa do 11, zatim pauzu do navečer pa radimo do dva ujutro. Predstava je ogromna, ali sve ide jako dobro. Treba sve to povezati, uskladiti, biti na svim tim mjestima – priča Boris Bakal i odmah objašnjava kako su i ovdje, kao i u svim njegovim projektima u zadnjih dvadeset godina, i glumci autori predstave.

– Glumci ili performerer nisu ovdje izvođači nekih mojih ideja, nego su pravi medijatori. Ovdje čak i manje nego ikad pokušavam indoktrinirati

"Otac hrabrost" pet je predstava u jednoj na 5 dubrovačkih lokacija!

BORIS BAKAL

rati ekipu. Puštam da ona mene indoktrinira, a ja im dajem neki okvir, slobodu u kojoj oni mogu biti hrabri – kaže.

No, baš kao što su Bobo Jelčić i Nataša Rajković pomno čuvali detalje svoje predstave "Allons enfants" (puštajući je da se sama predstavi na izvedbama), ni Bakal ne otkriva o čemu se tu "zapravo radi".

Pričam mu stoga kako sam jedno jutro u gradu srela mladu glumicu Mariju Segvić, koja je zablistala na otvaranju Igara, a koja je baš tog jutra žureći se na probu po Dubrovniku tražila posebnu vrstu kekisa. Kada sam je pitala zašto su baš ti kekisi važni, zatekla me odgovorom: "Trebala mi njihova deklaracija i popis sastojaka za predstavu." Kakva je to dakle predstava koja nastaje i po tekstu na omotu zdravih kekisa?

– Postoji nekoliko razina istraživanja koje već godinama radim, a jedna od njih je iskustvo, pamćenje prostora, istraživanje nematerijalne baštine, pokušaj da saznam kako se u fiksni prostor, određen urbanističkim planom i kaosom urbanog življenja, smješta čovjek sa svojim pričama i kako se te priče poslije ucjepljuju u te zidine. To sam fakat radio po cijelom svijetu, u raznim projektima poput godišnjice Galilea u Pisi ili ne-

POZIVA PUBLIKU DA "UDE" U PREDSTAVU GDJE GOD ŽELI: U SPONZI, BUŽI, ISPOD MINČETE....

„Sve mi se češće događa da radim s ekipom u kojoj sam poput tate, ovdje "Otac hrabrost", kroz smijeh kaže Bakal

Zbog suludih dubrovačkih temperatura probe se izvode od 7 do 11 sati pa od večeri do dva sata ujutro

давно kada sam u Beogradu radio stogodišnjicu Krležu. Usto, uvijek me zanima i to koautorstvo, mjesto susreta. E sad, u tu moju jednadžbu, kao njen treći dio, treba dodati i rad s publikom, dakle zanima me i gledatelj koji na poseban način dijeli odgovornost s autorima, ne na način provokacije, već na način da neke stvari može izabrati ili ne izabrati i da ima pravo glasa, posebno sada u ovom postdemokratskom svjetskom sustavu u kojem smo svjedoci smrti demokracije i kada smo u potrazi za novim demokratskim modelima.

Odgovornost pojedinca

– Zato se i ovdje bavimo pitanjem odgovornosti pojedinca, ne u klasičnom smislu uzroka i posljedica, nego upozoravajući da bez obzira na količinu društvenih, socijalnih, profesionalnih i političkih mreža svjedočimo da, dok pojedinac, žena ili muškarac nešto ne napravi, čak ni ta mreža ne funkcionira. Dakle, na kraju sve opet ovisi o osobi – objašnjava Bakal.

U ovoj predstavi Bakal mnogo toga stavlja u ruke publici jer svatko mora odlučiti gdje će početi gledati predstavu, da li u Sponzi ili u Buži. Kroz smijeh kaže kako se, naravno, najbrže prodaju karte za Sponzu, a taj detalj "zašto svi hoće biti u Sponzi"

"Prve Dolenčićeve Igre velika su škola novog načina rada, koji me podsjeća na suradnju s Mladenovićem u Ateljeu 212 u Beogradu"

apostrofirat će se i u predstavi. Svjestan je da su očekivanja velika i da se ona vežu uz ono što se inače očekuje od Borisa Bakala i Bacača sjenki.

– Svi gledatelji prolaze sve pozicije u jednom nelinearnom kretanju, jer još nas je Jean-Luc Godard naučio da svaka priča ima početak, sredinu i kraj, ali možda ne baš tim redosljedom. Ja se toga držim već godinama i zato će i redosljed, koji će svaki gledatelj izabrati, svjesno ili nesvjesno, biti njegov izbor – kaže Bakal.

Kada ga pitam za ekipu u kojoj je okupio većinu zaista vrlo mladih glumaca, kaže da mu se to u zadnje vrijeme sve češće događa – da su gotovo svi oko njega vršnjaci njegovog sina. To mu je posebno zanimljivo i tvrdi da je to odredilo njegovu redateljsku metodologiju rada, jer on sluša njih.

– Ja prepoznajem ono novo što oni možda još i ne znaju da imaju u sebi i to me oduševljava, kada u drugome prepoznajem ono što sam ne bih mogao i kada smo to u stanju zajedno razviti. Evo, vi ste spomenuli Mariju Šegvić, a meni je jako drago da je ona, otkako radimo, otkrila mnogo novih stvari, pa i to da se može glumiti s kutije za kekse. Znam da zvuči kao šala, ali stvarno je tako i zato su svi u ovoj ekipi podjednako važni. S nekima od njih napravio sam neke

Dubrovnik jako volim, ali ga mnogo više volim u nekim drugim sezonama. I kada dođem na predstavu, zapravo sam na Šipanu

Davno me veliki Godard naučio da svaka priča ima svoj početak, sredinu i kraj, ali ne uvijek nužno tim redosljedom

vrlo uspješne predstave, poput Gorana Bogdana s kojim sam napravio "Eksplicitne sadržaje", i s kojim izuzetno slično stvaralački razmišljam, ili Jelene Lopatić s kojom sam radio "Expoziciju" i "Odmak od povijesti". Ovdje je i Emil Matešić, rekao bih poseban čovjek, a ne samo poseban glumac, s kojim uvijek imam neki sukob, pa sve do mladog Silvija Vovka. Još smo u siječnju imali veliku audiciju i veći dio ekipe izabran je upravo tamo, i tada je u ekipu ušao i naš scenograf i performer Leo Vukelić, kao i neki moji dugogodišnji suradnici i suputnici Bacača sjenki, poput Srećka Horvata – objašnjava Bakal.

Također kaže da se cijela predstava odvija na raznim razinama izloženosti i pristajanja svakog izvođača na tu izloženost. Kaže, njegovi su performer i pristajanje svakog izvođača na tu izloženost. Kaže, njegovi su performer i pristajanje svakog izvođača na tu izloženost. Kaže, njegovi su performer i pristajanje svakog izvođača na tu izloženost. Kaže, njegovi su performer i pristajanje svakog izvođača na tu izloženost.